

# Türkiye 2053

"Güç ve Adalet"



**TASAM**

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ  
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

[www.tasam.org](http://www.tasam.org)



## VİZYON BELGESİ (TASLAK)

# TÜRKİYE 2053

## “Güç ve Adalet”

Türkiye Cumhuriyeti Balkanlarda, Avrupa’da, Kafkaslarda, Batı Asya’da toprakları bulunan, Karadeniz, Ege Denizi ve Akdeniz’de uzun sahilleri olan, Ortadoğu ülkeleri ile doğrudan, Kuzey Afrika ülkeleri ile Akdeniz üzerinden bağlantıları bulunan bir ülkedir. Osmanlı Devleti ve onun doğal mirasçısı Türkiye Cumhuriyeti tarih boyunca kültürel, siyasi ve ekonomik bakımdan hem bu bölgelerin tümünün birikiminden etkilenmiş, hem de bu bölgeleri etkilemiştir.

Türkiye Cumhuriyeti genç ve dinamik bir ülke olarak kadim Türk, Fars, Bizans ve İslam tarihi birikiminin tümünün varisi olmayı hak eden ya da bu kadim birikimlerin varisi olduğunu ileri süren tüm havzalarla eş zamanlı olarak etkileşim içerisinde olan eşsiz bir jeopolitik konuma sahiptir. Böylesi tarihi ve jeopolitik bir konuma sahip olan ülkeler ekonomik, kültürel ve siyasi açılardan birer çekim merkezine dönüşme potansiyeline sahiptir.

Mevcut potansiyelin gerçekleşmesi siyaset, ekonomi, kültür, insan kaynakları gibi alanlarda orta ve uzun vadeli stratejik planlar yapılmasına ve bu planların azim ve kararlılıkla uygulanmasına bağlıdır. Aksi halde, hedefsizlik ülkelerin kapasitelerini köreltir. Günübürlük düşünceler ve kısır çekişmeler ülke kimliğini ve bütünlüğünü zedeler ve ülkeyi tarihi kökenleri ile sorunlu hale getirir. Bu durumda Türkiye ile benzer niteliklere sahip olan ülkeler küresel ve bölgesel güçlerin nüfuz paylaşım mücadelelerine maruz kalmaktan ve dağınlıktan kurtulamazlar. **Dolayısıyla, Türkiye ölçeğinde tarihi bir mirasa ve jeopolitik/kültürel etkileşime sahip olan merkezî ülkelerin bilgece bir kuşatıcılık ve kapsayıcılığı olan stratejiler belirleyerek buna uyumlu politikalar izlemeleri gerekmektedir.** Bu bilgece duruş sadece merkezî ülkelerin kendi gelecekleri için değil, bölgesel ve küresel barış için de önemiyet arz etmektedir.

**Millet Hafızası ve Devlet Aklının** bize bıraktığı miras ve tarihî misyon, **İstanbul’un Fethinin 600. yıldönümü** olan **2053** yılı için - tıpkı Cumhuriyetin 100. yıldönümü olan 2023 için olduğu gibi - hedefleri bugünden belli bir vizyon oluşturulmasını ve bu hedeflere ulaştıracak stratejilerin belirlenerek, politikaların uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

2023’e dek önümüzdeki 7 yıl ve takip eden 30 yıllık süreçte Türkiye'nin bazı önemli atılımları gerçekleştirmesi gerekmektedir. Gerek dış politika alanında, gerekse siyasi, ekonomik, teknolojik ve sosyokültürel alanlarda belirlenen hedeflere ulaşılması, ancak var olan sorunlara değil, vizyona ve hedefe odaklanan stratejilerin tüm kurumlar arasında eşgüdüm sağlanıp uygulanması ile mümkün olabilir.

Bu noktadan hareketle, belirlenen hedeflere ulaşacak Türkiye'nin, **güçlü** dinamiklerine eşlik eden **güç ve adalet** profili ile uluslararası alanda da sözü geçen bir **Bilge Ülke** olmaması için hiçbir neden yoktur. İstanbul'un fethinin 600. yılında **Türkiye sahip olduğu tarihî ve kültürel miras ile** gittikçe istikrarsızlaşan bölgede demokratik, insan haklarına saygılı, yaşam standartları yüksek, teknoloji üreten, dinamik ve eğitilmiş genç nüfusa sahip bir **Küresel Aktör** olarak, hem bölgesel sorunların çözümünde uzlaştırıcı bir güç hem de örnek alınması gereken bir ilham kaynağı olacaktır.

Geçtiğimiz on yıl içinde küresel ölçekte meydana gelen gelişmeler önceki dönemlere kıyasla yüz yıla bedel etkiler bırakmıştır. Devletin rolü karar mekanizmaları dışında gerilerken, devletçi ve liberal yaklaşımlar arasında orta yol arayışları sürmekte, kamu diplomasisi gibi yeni uygulamalar devreye girmektedir. STK'lar, üniversiteler, sportif kurumlar, özel sektör vb. kurumların rolleri de artmaktadır. Var olan 2023 Vizyonunu **Türkiye 2053** başlığı ile geliştirmek önümüzdeki yeni aşamadır.

İdeal geleceğimizi temsil eden sağlıklı hazırlanmış **Türkiye 2053** başlıklı gelecek vizyonu, muhataplarını harekete geçirecek kadar **iddialı olmakla birlikte ulaşılabilir hedefler içermelidir**.

Vizyonsuz bir toplum, mevcut ortamın ataletinden kurtulamayacağı gibi, ütopyaların peşine düşerek kısa sürede hayal kırıklığına uğrayıp yine atalete sürüklenir. Dolayısıyla **gerçekçi, tasavvur edilebilir, uygulanabilir, esnek, hassasiyetleri dikkate alan ve güçlü hedefleri ortaya koyabilen Türkiye 2053 vizyonunun**, hazırlanacak strateji üzerinde belirleyici etkiye sahip olması; akılları ve yürekleri eş zamanlı harekete geçirmesi beklenmektedir.

Bu bağlamda mevcut koşulları sağlıklı biçimde tanımlayıp, **Fethin 600. yıldönümü olan 2053 yılında** ulaşılmak istenen hedeflerle ilgili bütünlük arz eden ve anlaşılabilir bir **vizyon** oluşturmak için mevcut kapasiteyi eşgüdümlü olarak harekete geçirebilecek uygulanabilir bir **strateji** temel referanstır.

Türkiye'nin yumuşak ve sert güç kapasitelerini tam olarak harekete geçirebilmesi noktasında **din, dil, tarih, coğrafya** gibi faktörler önemini korusa da; bunların işlerlik kazanması, **nitelikli insan kaynağına dayalı yüksek katma değer üreten bir ekonomiye erişip uluslararası iş bölümünden nitelikli pay alınması** ile mümkün olacaktır. Sürecin başarısı ise iç ve dış politika önceliklerine uygun olarak hedef ülke ve bölgelerde **karşılıklı bağımlılık** oluşturabilecek çok boyutlu yapılar inşa edilebilmesine bağlıdır.

Değişim ve dönüşüm bugün olağanüstü bir hızla gerçekleşirken, mevcut küresel sistemde uluslararası ilişkiler, **çok boyutlu rekabet** temelinde ilerlemektedir. Ulusal ve uluslararası platformda son dönemde etkili hâle gelen yeni araçlardan daha etkin yararlanabilmek için, bu alanda **kapasite inşası** ve **insan kaynağı yönetimine** ağırlık vererek **Türkiye 2053** projesini geliştirmek ve bunu tüm paydaşların katılımı ile hayata geçirmek son derece önemlidir.

Projenin hedefi; kurumların ve milletin katılımı ile ülke sathında uygulamaya yansiyacak bir “gelecek vizyonu” tartışması başlatmak, yerel ve kurumsal inisiyatifleri harekete teşvik etmek ve ülkenin “insan kaynağına dayalı kalkınma modeli” gelişimine katkı sağlamaktır. Dünyadaki gelişmelere paralel Dış Politika, Güvenlik, Siyaset, Ekonomi, Teknoloji ve Sosyokültür gibi alanlarda Türkiye’nin nasıl bir gelecek vizyonuna sahip olması gerektiği konusunda öneriler geliştirmek, bu vizyona ulaşmak için belirlenecek hedefler ve uygulanacak politikalar hakkında geniş kapsamlı bir tartışma ortamı yaratmaktır. **2053 yılında** Ülkemizin **güç ve adalet merkezi** bir devlet olarak dünya sahnesinde yer almasına katkıda bulunmak amacıyla geliştirilen Proje’nin hedef kitlesi; resmî kurumlar kadar ekonomi çevreleri, araştırma kurumlarını, sivil toplum kuruluşlarını, akademisyenleri, uzmanları, öğrencileri ve konuya ilgi duyan tüm kesimleri kuşatmaktadır.

Özetle **Türkiye 2053** projesi Türkiye’nin; Fethin 600. yıldönümü olan 2053 yılında olması gereken yer ve hedeflerle ilgili kamu üst bürokrasisine, STK’lara ve kamuoyuna yönelik çok boyutlu stratejik özel eğitim ve etkileşim faaliyetleri formatında şekillenen bir çerçeve program olarak tanımlanmaktadır. “**Türkiye 2053**” projesi kapsamında gerçekleştirilecek etkinlikler ile Türkiye’yi **Güç ve Adalet** perspektifinde ideallere taşıyacak vizyon, hedefler ve bu hedeflere ulaşmada kullanılması gereken stratejiler ile politikalar tartışmaya açılacaktır. **Yaklaşımdaki temel fark katılımcı süreç inşasıdır. Bu süreç, proje sonunda ortaya çıkacak kağıtlardan/raporlardan daha önemlidir.**

Amaca uygun şekilde tanımlanan alanlarda sürdürülecek çalışmalar için farklı ihtisas ve disiplinlerden sayıca 40 kadar uzman ve akademisyenden oluşan **Proje Bilim Kurulu** ve uluslararası standartlara haiz yaklaşık 10 kişilik **Akil Kişiler Kurulu** sürece katkı verecektir. Proje’nin planlama ve koordinasyon süreçleri için bir **Yönetim Ekibi** ile tanıtım ve uygulama süreçleri için bir **Organizasyon Ekibi** hizmet verecektir. 2006 yılından bu tarafa TASAM tarafından uygulanan Türkiye’nin Stratejik Vizyonu 2023 Projesi kurumsal birikimi ve tecrübesi sürece ışık tutacaktır.

Sosyoloji ile doğru orantılı gelişen bu tarz projelerin dönüşüm yaratması şüphesiz zaman almaktadır. 2005-2006 yıllarında ilgili otoritelerle sayısız sunum ve görüşme gerektirmiş olsa da 2011 yılı itibarıyla devlet ve hükümet politikası hâline dönüşen 2023 sürecinin önündeki zihinsel eşik; **nicelik** hedeflemeleri değil **nitelik** hedefleri üzerine yoğunlaşılması gerektiğidir. Bu bağlamda şekillenen ve 2033, 2043 için iki gözden geçirme öngörülen Türkiye 2053 konseptinde “**Makro Çerçeve, Stratejik Lokomotif Sektörler ve Değerler İnşası**” olmak üzere 3 temel başlıkta çalışmalar yürütülecektir.

**Makro Çerçeve;** “Yeni Devlet Doğası”, “Uluslararası İlişkiler”, “Uluslararası Güvenlik”, “İç Siyaset”, “Ekonomi”, “Eğitim, Bilim, Teknoloji ” ve “Kültür” olmak üzere **yedi ana tema** üzerine inşa edilmiştir. Sonuç olarak “siyasi hedeflere” ve bunun başarılmasını sağlayacak “ekonomi politikasına” ulaşılması hedeflenmiştir.

**Stratejik Lokomotif Sektörler;** Makro çerçevede belirlenen “siyasi hedefler” ve “ekonomi politikası” temelinde Türkiye’yi öngörülere taşıyabilecek öncelikli **on stratejik lokomotif sektör** ise;





“Tarım, Gıda ve Hayvancılık”

“Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayii”

“Sosyal Politikalar ve Sivil Toplum”

“Mesleki Eğitim, Sanayi ve Yüksek Teknoloji”

“Finans, Bankacılık ve Kalkınma”

“Enerji ve Nükleer Teknoloji

“Kamu Yönetiminde İnovasyon ve İnsani Kalkınma”

“Turizm, Çevre, Şehircilik”

“Otomotiv, Lojistik, Ulaşım”

“Sağlık ve Sosyal Güvenlik”

olarak belirlenmiştir. Ülke olarak makro öngörüler üretmedeki girişimci ruhumuzun pratikte kurumsallaşmasına - derinleşmesine stratejik katkı yapacak sektör çalışmaları, katılımcı bir süreç inşası olarak ilgili tüm otoritelerle birlikte yürütülecektir.

**Değerler İnşası;** Siyasi, ekonomik ve sektörel hedeflerin uyumu içerisinde makro formülünü üretmiş, güçlü eleştirel düşünce dinamiklerinin ürettiği kesintisiz inovasyonla kamu yönetimi, şirketleri, şehirleri, sosyal ve kültürel dokusu **“güç ve adalet” temelinde markalaşmış, insani gelişmişlikte öncü** bir Ülke olarak tüm dünyada insanların **“Ben Türkiye’de Yaşamak İstiyorum”** diyebilecekleri bir **hayat alanı inşası** için Değerler İnşası çalışmaları, **Medeniyet İnşası - Türkiye Vizyonu “Referans Değerler, Kurumlar, Kişiler”** ana başlığı ile planlanmıştır. Türkiye merkezli medeniyet birikiminin tarihsel temellerini ve öz niteliklerini ortaya koyarak, Türkiye ile dünyanın geleceğine dair yeni bir medeniyet perspektifine stratejik katkı sağlanması öngörülmüştür. **Değerler İnşası olmadan gelen refah ve gücün yozlaşma getireceği ön kabulünden hareketle, Ülke’nin medeniyet değerlerinin güncel yorumları ve Ülke’nin bu yorumları kurumsal temsil yeteneği temel odak noktası olarak kabul edilmektedir.**

## TEMEL HEDEFLER

Değişen Devlet Doğası Temelinde Kurumsal Yapının Yeniden İnşa Edilmesi

Siyasi, Ekonomik ve Sektörel Hedeflerin Eşgüdümlü Olduğu Kurumsal Altyapıya Ulaşılması

Çok Boyutlu Güvenlik İnşasında Enerji, Su ve Gıda Güvenliğinin Merkeze Alınması

İnsani Gelişmişlikte İlk 5 Ülke Arasına Girilmesi

Rekabet Endeksinde İlk 5 Ülke Arasına Girilmesi

Verimlilik Endeksinde İlk 5 Ülke Arasına Girilmesi

Burjuvazi, Entelijansiya ve Millî Gündem Arasında Kapasite İnşası

Yumuşak Güç Kapasitesi Sıralamasında ilk 5 Ülke Arasına Girilmesi

İnsan ve Medeniyet Bağlamında Yeni Kurumsal Modeller İnşa Edilmesi

İhracat Kârlılığının Önce %9’a Sonra %15’e Çıkarılması

Turizm Kârlılığının Önce %10’a Sonra %20’ye Çıkarılması

Orta ve Yüksek Teknolojili Ürün Gamınının %40’a Çıkarılması

Dış Ticaretin %10 Fazla Veren Bir Yapıya Dönüştürülmesi

Savunma ve Uzay Sanayiinde İlk 5 Büyük İhracatçı Ülke Arasına Girilmesi

Savunma ve Uzay Sanayiine GSMH’nin %7’si Oranında Kaynak Ayrılması

Yerli Teknoloji ile Nükleer Enerji ve Teknoloji Üretilmesi

Finansal Gelişmişlik, Kalkınma ve Proje Bankacılığında ilk 10 Ülke Arasına Girilmesi

Medeniyet ve Rekabet Perspektifinde Marka Şehirler İnşa Edilmesi

Doğu, Batı, İslam ve Türk Dünyasındaki Entegrasyonlarda Dengeli Derinleşme Sağlanması



## GÖZDEN GEÇİRMELER 2023 | 2033 | 2043

### ETKİNLİKLER (TASLAK)

#### Yöntem

Tümevarım, katılımcılık ve uzmanlaşma

#### Hazırlık Çalıştayları (Genel)

#### Türkiye 2053 Akil Kişiler Kurulu Toplantıları/Çalışmaları

#### Kurumsal Sektörel Bölgesel Ulusal 2053 Vizyonu Uygulama Projeleri

#### Çok Taraflı ve Çok Boyutlu Çalışmalar

#### Marka Şehir Çalışmaları

#### Marka Şehir Konsept Belgeleri/Raporları

#### Türkiye 2053 | Uluslararası Kongreler/Forumlar

#### Marka Şirket / Üretim Modeli Çalışmaları

#### Karar Alıcılara Brifing Toplantıları

#### Araştırma Projeleri ve Raporlarının Hazırlanması

#### TV Programları

#### Medya Konferansları

#### Diğer Akademik Çalışmalar

Stratejik Rapor, Kitap, Makale, Tez vb. Akademik Çalışmalar ile Türkiye 2053 Ana Belgesi ve alt temaların belgelerinin Yayınlanması